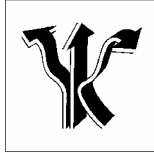

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни

“ГРОШІ ТА КРЕДИТ”

**(для бакалаврів, спеціалістів
економічних спеціальностей)**

МАУП

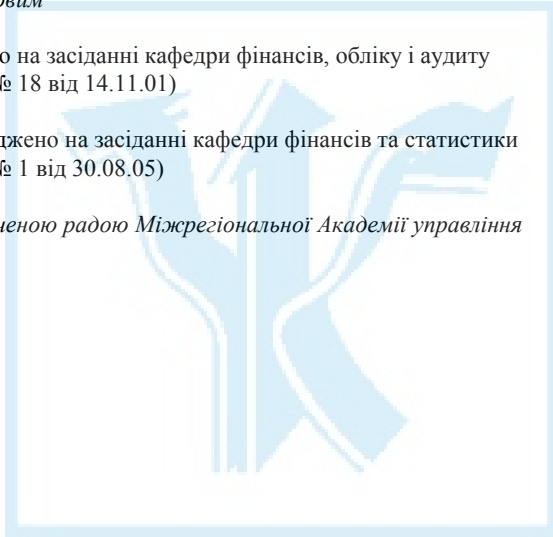
Київ 2005

Підготовлено кандидатом економічних наук, доцентом
В. І. Пахомовим

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, обліку і аудиту
(протокол № 18 від 14.11.01)

Перезатверджено на засіданні кафедри фінансів та статистики
(протокол № 1 від 30.08.05)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Пахомов В. І. Навчальна програма дисципліни “Гроші та кредит” (для бакалаврів, спеціалістів економічних спеціальностей). — К.: МАУП, 2005. — 20 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Гроші та кредит”, вказівки до виконання контрольної роботи, теми рефератів, розрахункові задачі, питання для самоконтролю, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2005

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма курсу “Гроші та кредит” призначена для студентів базової освіти з економіки усіх форм навчання.

Предметом курсу є система грошово-кредитних відносин у суспільстві та закономірності її розвитку і функціонування. При вивченні цього курсу студенти спираються на знання, здобуті при вивченні дисциплін “Основи економічної теорії”, “Макроекономіка”, “Мікроекономіка” та ін.

Мета викладання курсу “Гроші та кредит” — сформувати у студентів економічне мислення, наукове розуміння історії становлення та стану сучасної системи грошово-кредитних відносин. У результаті вивчення курсу студенти повинні отримати систему знань про дію об’єктивних законів грошового обороту, про мету, завдання і методи державного регулювання сфери грошово-кредитних відносин.

Завдання викладання курсу “Гроші та кредит” полягає в теоретичній і практичній підготовці студентів з питань, які вирішують відповідні державні установи при регулюванні грошового обороту і кредитних відносин.

У процесі вивчення курсу студенти повинні отримати знання з таких питань:

- сутність і функції грошей;
- природа сучасних грошей;
- історичний розвиток і дискусійні проблеми теорії грошей;
- теоретичні положення щодо формування попиту та пропозиції на гроші;
- дискусія між представниками кейнсіанства та монетаризму з питань теорії грошових відносин;
- сутність, склад і принципи сучасної грошової системи;
- характеристика фінансового ринку і його складових;
- роль кредиту в сучасній економіці;
- функції і склад сучасної кредитної системи;
- поняття, структура і призначення валютних систем.

Опанувавши дисципліну “Гроші та кредит”, студенти повинні вміти оцінювати стан грошово-кредитних відносин в Україні, а також перспективи їх розвитку.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“ГРОШІ ТА КРЕДИТ”

№ п/п	Назва розділу і теми
	<i>I. Основні положення теорії грошей</i>
1	Походження, сутність і функції грошей
2	Історія розвитку і сучасний стан теорії грошей
	<i>II. Грошовий оборот і його регулювання</i>
3	Грошовий оборот і грошові потоки
4	Фінансовий (грошовий) ринок
5	Грошові системи і грошово-кредитна політика
6	Система безготівкових розрахунків і регулювання готівкового грошового обороту
	<i>III. Кредит і кредитна система</i>
7	Місце кредиту в ринковій економіці
8	Кредитна система
9	Послуги комерційних банків
	<i>IV. Гроші та світова економіка</i>
10	Міжнародні валютні відносини

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“ГРОШІ ТА КРЕДИТ”

Розділ I. Основні положення теорії грошей

Тема 1. Походження, сутність і функції грошей

Виникнення грошей. Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей. Розвиток форм вартості і гроші. Роль грошей у розширеному відтворенні. Еволюція форм грошей і грошових відносин. Товари, металеві та паперові гроші. Кредитні та електронні гроші. Суть грошей. Гроші як особливий товар. Функції грошей: міра вартості; засіб обороту; засіб платежу; засіб нагромадження; світові гроші.

Зміна економічної ролі золота. Ціна золота і гроші.

Виникнення і розвиток сучасних грошей. Кредитна природа сучасних грошей. Відмінність між паперовими та кредитними грошима. Функціональні форми грошей. Грошові агрегати.

Література [10; 23; 26–28; 36]

Тема 2. Історія розвитку і сучасний стан теорії грошей

Розвиток теорії грошей як процес формування наукових шкіл, течій і теорій. Основні питання та періоди (класичний, кейнсіанський, сучасний) розвитку теорії грошей.

Сутність номіналістичної та металічної теорій грошей. Теорія “представницької вартості паперових грошей”. Теорія “дестафачії” грошей. Формування класичної кількісної теорії грошей та її основні положення.

Розвиток поглядів на роль грошей в економіці (Й. Шумпетер, Д. Кейнс, монетаристи). Внесок Д. Кейнса в теорію грошових відносин.

Виникнення і зміст монетаризму.

Погляди кейнсіанців, монетаристів та представників теорії раціональних очікувань на доцільність здійснення грошово-кредитної політики. Зближення позицій монетаристів та неокейнсіанців у поглядах на грошово-кредитну політику.

Література [10; 23; 26–28; 36; 42; 46; 52]

Розділ II. Грошовий оборот і його регулювання

Тема 3. Грошовий оборот і грошові потоки

Зміст поняття грошовий оборот. Структура грошового обороту. Готівковий та безготівковий оборот. Грошово-розрахунковий, грошово-кредитний та грошово-фінансовий оборот. Зв'язок грошового обороту із системою ринкових відносин. Основні ринки, що обслуговуються грошовим оборотом.

Грошові потоки: класифікація і механізм балансування. Закон грошового обороту. Швидкість обороту грошей і фактори, що її визначають. Погляди на характер зміни швидкості обороту грошей. Порядок розрахунку швидкості обороту грошей.

Попит на гроші. Моделі попиту на гроші К. Маркса, І. Фішера, кембріджської школи. Д. Кейнс про попит на гроші. Модель попиту на гроші М. Фрідмена. Розвиток кейнсіанського підходу до попиту на гроші в моделях Боумоля — Тобіна та Міллера — Орра.

Механізм поповнення грошей в обороті. Поняття емісії грошей. Створення грошей банками. Банківський мультиплікатор. Модель позиції грошей. Грошовий мультиплікатор.

Література [12; 23; 26; 30; 31; 36; 42; 46]

Тема 4. Фінансовий (грошовий) ринок

Поняття і функції фінансового ринку. Канали прямого та опосередкованого фінансування. Основні групи учасників фінансового ринку.

Гроші як об'єкт купівлі-продажу. Вартість грошей. Купівельна вартість грошей як вираз їх вартості. Вартість грошей, що нагромаджуються. Ставка відсотка. Номінальна та реальна ставки відсотка і співвідношення між ними. Вартість грошей і час. Вартість грошей з урахуванням фактора ризику.

Складові фінансового ринку. Ринок грошей і ринок капіталів. Характеристика основних інструментів ринку позичкових капіталів, ринку цінних паперів та валютного ринку. Рівновага на грошовому ринку. Кейнсіанські та монетаристські моделі рівноваги на грошовому ринку.

Література [12; 23; 26; 31; 40; 42; 46; 49; 55]

Тема 5. Грошові системи і грошово-кредитна політика

Поняття, призначення і елементи грошової системи. Класифікація грошових систем. Система металевого та паперово-кредитного обороту. Проблеми грошової системи України.

Типи, зміст і основні інструменти грошово-кредитної політики. Центральний банк як державна установа, що регулює обсяг грошової маси. Фактори, що утруднюють контроль Центрального банку за обсягом грошей. Проблеми узгодження фіскально-бюджетної та грошово-кредитної політики. Сеньйораж і “інфляційний податок”. Інфляція як наслідок порушень у сфері грошового обороту. Форми інфляції. Вплив інфляції на економічні процеси.

Грошові реформи як інструмент стабілізації грошового обороту. Цілі та види грошових реформ.

Література [10; 23; 26; 30; 36; 42; 47]

Тема 6. Система безготівкових розрахунків і регулювання готівкового грошового обороту

Поняття системи безготівкових розрахунків та її складові. Принципи організації безготівкових розрахунків. Способи і форми безготівкових розрахунків. Відкриття рахунків у банках. Види банківських рахунків.

Порядок здійснення розрахунків за допомогою платіжних доручень, платіжних вимог-доручень, чеків, акредитивів, векселів, платіжних вимог, інкасових доручень.

Регулювання готівкового обігу як складова грошової системи. Недопущення нерегульованого зростання готівки як мета регулювання готівкового обороту. Принципи та складові регулювання обороту готівки. Робота банків з готівкою.

Література [5; 23; 26; 27; 30; 36; 47]

Розділ III. Кредит і кредитна система

Тема 7. Місце кредиту в ринковій економіці

Кредит як обов'язковий елемент сучасної економіки, як засіб ліквідності невідповідності між часом виробництва та часом обороту грошових коштів і як засіб вирішення суперечностей між часовим осіданням коштів і необхідністю їх використання в господарстві.

Кредит як економічна категорія і юридичне поняття. Розвиток кредитних відносин. Сутність і функції кредиту. Принципи кредитування. Класифікація кредиту. Форми і види кредиту. Характеристика фінансового, товарного кредиту і кредиту під цінні папери. Роль кредиту в розвитку економіки. Межі кредиту. Теорії кредиту.

Природа позичкового процента. Процент як ціна капіталу і як плата за втрату ліквідності. Види процента. Облікова ставка процента як інструмент регулювання стану фінансового ринку. Причини коливання ринкової ставки процента. Призначення державного, банківського, комерційного та споживчого кредиту.

Література [1; 3; 6; 8; 14; 26; 40; 47]

Тема 8. Кредитна система

Вузьке та широке розуміння поняття “кредитна система”. Розвиток кредитної системи як наслідок розвитку грошово-кредитних відносин. Передумови формування і структурна схема побудови кредитної системи. Функції кредитної системи. Поняття банківської та парабанківської систем.

Виникнення банків та їх економічна сутність. Одно- та дворівневі банківські системи. Центральний банк і його роль в економіці. Функції Центрального банку і його повноваження.

Сутність, походження і види комерційних банків. Проблема стійкості банківської системи. Склад парабанківської системи. Характеристика, функції та види спеціалізованих кредитно-фінансових установ. Сутність та призначення поштово-ощадних установ.

Література [1; 3; 6; 8; 15; 26; 30; 40; 47; 56]

Тема 9. Послуги комерційних банків

Призначення комерційних банків в умовах ринкових відносин. Вибір банку для обслуговування. Активні та пасивні операції банків. Розрахунково-касове обслуговування і операції банків з вексями. Кредитні послуги банків як вид банківських послуг. Система і механізм банківського кредитування. Функції і види банківського кредиту. Характеристика депозитних, депозитарних, інвестиційних, консультаційних та інших послуг банків.

Література [5; 7; 8; 15; 16; 18; 33; 43]

Розділ IV. Гроші та світова економіка

Тема 10. Міжнародні валютні відносини

Поняття валютної системи. Еволюція валютних відносин. Види валютних систем: національна, регіональна, світова. Елементи валютних систем. Сучасна світова валютна система і її інститути. Міжнародні ліквідні ресурси. Розвиток європейської валютної системи. Поняття валюти та валютного курсу. Функції валютного курсу. Види і конвертованість валюти. Валютний ринок. Поняття і види валютних операцій. Валютні ризики. Валютне регулювання і валютний контроль. Завдання і методи валютного регулювання. Механізми регулювання валютного курсу. Валютна інтервенція, девальвація, ревальвація, котирування валют. Платіжний баланс.

Література [9; 22; 26; 34; 45; 47; 58]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота складається з двох частин: реферату і двох розрахункових задач.

Тему реферату і номер варіанта розрахункової задачі студент вибирає за першою літерою свого прізвища (див. таблицю).

Студент довільно вибирає одну з двох запропонованих тем рефератів.

Перша літера прізвища студента	Номери тем рефератів	Номер варіанта розрахункової задачі
А	1/21	1
Б	2/22	2
В	3/23	3
Г	4/24	4
Д	5/25	5
І	6/26	6
К	7/27	7
Л	8/28	8
М	9/29	9
Н	10/30	10
О, Е	11/31	11
П, Й	12/32	12
Р, Ю	13/33	13
С, Х	14/34	14
Т, Є	15/35	15
Ц, Ч	16/36	16
Ж, З	17/37	17
Ш, Щ	18/38	18
У, Ф	19/39	19
Я, Ї	20/40	20

ТЕМИ РЕФЕРАТИВ

1. Розвиток форм грошей і грошових відносин.
2. Економічна сутність і походження грошей.
3. Суть і види кредитних грошей.
4. Маса і швидкість обороту грошей.
5. Закон грошового обороту і особливості його прояву.
6. Основи забезпечення сталості грошової системи.
7. Інфляція: сутність, перспективи подолання в Україні.
8. Поняття грошового обороту: економічна основа і структура.
9. Сеньйораж і монетизація бюджетного дефіциту.
10. Методи регулювання грошового обороту.
11. Грошово-кредитна політика України.
12. Грошовий ринок України і перспективи його розвитку.
13. Вексельний оборот.
14. Суть та особливості обороту депозитних грошей, векселів і чеків.
15. Механізм поповнення.

16. Ринок цінних паперів і перспективи його розвитку в Україні.
17. Суть і формування попиту на гроші.
18. Грошові реформи: методи і необхідність проведення.
19. Кількісна теорія грошей.
20. Кейнсіанські та некейнсіанські теорії грошей.
21. Сучасний монетаризм і його вплив на грошово-кредитну політику.
22. Необхідність і сутність кредиту.
23. Форми та види кредиту і перспективи їх розвитку.
24. Функції та закономірності руху кредиту.
25. Роль кредиту у становленні ринкової економіки України.
26. Банківський кредит — основна форма кредиту.
27. Позичковий процент і його роль у розвитку економіки.
28. Кредитна система України і проблеми її розвитку.
29. Основи організації та функції банківської системи.
30. Національний банк України та його функції.
31. Комерційні банки в Україні.
32. Забезпечення стійкості банківської системи.
33. Становлення і розвиток грошової системи в Україні.
34. Фінансово-кредитні установи небанківського типу.
35. Необхідність і методи стабілізації валюти.
36. Закономірності формування конвертованості грошової одиниці.
37. Валютна система України і перспективи її розвитку.
38. Валютний ринок і механізм його регулювання.
39. Валютний курс: основи його формування та регулювання.
40. Міжнародні фінансово-кредитні організації.

РОЗРАХУНКОВІ ЗАДАЧІ

Задача 1

Для того щоб розв'язати задачу потрібно знати модель пропозиції грошей:

$$M_1 = m \cdot MB, \quad (1)$$

де M_1 — обсяг грошового агрегату $M1$; MB — грошова база; m — грошовий мультиплікатор.

У свою чергу,

$$MB = C + R, \quad (2)$$

де: C — готівка; R — банківські резерви;

$$m = \frac{CR + 1}{CR + HR + ER}, \quad (3)$$

де CR — коефіцієнт депонування; HR — норма обов'язкових банківських резервів (встановлюється центральним банком країни); ER — норма надлишкових банківських резервів.

Центральний банк може впливати на розмір грошового агрегату M_1 , змінюючи розмір грошової бази та норму обов'язкових банківських резервів.

Наприклад: $MB = 500$ млн грн; $CR = 0,5$; $HR = 0,25$; $ER = 0$.

Питання:

- чому дорівнює M_1 ;
- як зміниться M_1 , якщо MB збільшиться на 100 млн грн;
- на скільки треба збільшити MB , щоб M_1 збільшилось на 100 млн грн.

Розрахунок:

$$M_1 = 500 \cdot \frac{0,5 + 1}{0,5 + 0,25 + 0} = 1000 \text{ млн грн};$$

$$\Delta M_1 = (500 + 100) \cdot \frac{0,5 + 1}{0,5 + 0,25 + 0} - 1000 = 200 \text{ млн грн};$$

$$m = \frac{0,5 + 1}{0,5 + 0,25 + 0};$$

$$\Delta M_1 = \Delta MB \cdot m; \quad \Delta MB = \frac{\Delta M_1}{m} = \frac{200}{0,75} = 266,67 \text{ млн грн}.$$

Розв'язання задач полягає у розрахунках з метою отримання відповідей на такі питання:

- 1) чому дорівнює M_1 ;
- 2) як зміниться M_1 якщо зміниться MB ; CR ; HR ;
- 3) як треба змінити MB , щоб збільшилось M_1 .
- 4) як треба змінити HR , щоб збільшилось або зменшилось M_1 .

Розрахунки здійснити на основі даних табл. 1

Таблиця 1

Показник	Значення за варіантами									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Грошова база	150	130	90	200	300	400	450	500	700	180
2. Коефіцієнт депонування	0,5	0,6	0,7	0,55	0,4	0,3	0,4	0,45	0,35	0,5
3. Норма обов'язкових резервів	0,2	0,1	0,25	0,15	0,1	0,15	0,2	0,25	0,2	0,3
4. Норма надлишкових резервів	0,1	0,15	0,1	0,15	0,05	0,05	0,05	0,05	–	–
5. Значення показників після їх зміни:										
<i>MB</i>	200	180	130	240	310	450	500	530	750	800
<i>CR</i>	0,4	0,5	0,5	0,4	0,3	0,2	0,25	0,3	0,3	0,35
<i>HR</i>	0,1	0,1	0,5	0,2	0,2	0,1	0,3	0,1	0,3	0,1
6. Обсяг збільшення M_1 , який треба здійснити за рахунок зміни <i>MB</i>	100	120	50	300	180	250	300	200	280	400
7. Обсяг збільшення M_1 , який треба здійснити за рахунок зміни <i>HR</i>	–20	–30	10	20	30	25	30	40	35	22
Показник	Значення за варіантами									
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1. Грошова база	690	700	180	320	430	900	1100	1500	2000	3200
2. Коефіцієнт депонування	0,4	0,35	0,2	0,25	0,5	0,55	0,4	0,3	0,7	0,5
3. Норма обов'язкових резервів	0,35	0,3	0,2	0,15	0,2	0,3	0,2	0,3	0,15	0,25
4. Норма надлишкових резервів	–	0,15	–	0,05	0,05	0,1	–	0,1	0,05	0,15
5. Значення показників після їх зміни:										
<i>MB</i>	820	1000	250	400	550	1100	1500	1600	2900	3800
<i>CR</i>	0,3	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4
<i>HR</i>	0,2	0,1	0,5	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	0,35	0,4
6. Обсяг збільшення M_1 , який треба здійснити за рахунок зміни <i>MB</i>	600	200	300	280	260	350	400	600	800	700
7. Обсяг збільшення M_1 , який треба здійснити за рахунок зміни <i>HR</i>	–25	–30	–40	24	28	32	–50	–40	45	50

Задача 2

Розрахувати ціну облігації за формулою

$$v = \sum_1^n \frac{I}{(1 + K_d)^n} + \frac{M}{(1 + K_d)^n},$$

де I — річна сплата процента або купона; M — сума погашення облігації (номінальна вартість); K_d — ставка процента у вигляді десяткового дробу; n — кількість років до погашення.

Дані для розв'язання задачі наведені в табл. 2.

Таблиця 2

Показник	Значення за варіантами									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Номінальна вартість, грн.	5000	2000	1000	1500	500	800	600	500	400	100
Відсотковий дохід, %	18	14	15	20	10	30	25	45	22	30
Кількість років до погашення	3	4	5	3	4	5	4	5	4	3
Ставка відсотка, %	20	25	10	15	8	25	30	50	25	35
Показник	Значення за варіантами									
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Номінальна вартість, грн.	200	300	200	250	700	1200	1800	2600	4000	4500
Відсотковий дохід, %	25	12	40	32	26	34	36	15	10	18
Кількість років до погашення	4	3	5	3	3	3	2	4	6	4
Ставка відсотка, %	20	15	50	30	30	40	30	20	15	20

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Теорії виникнення грошей.
2. Зміст і результат аналізу К. Марксом розвитку форм власності.
3. Історичний розвиток форм грошей і грошових відносин.
4. Поняття і функції грошей.
5. Природа і сутність грошей.
6. Поняття грошової маси і склад її агрегатів.
7. Золото як товар і як гроші.
8. Зміна економічної ролі золота.
9. Виникнення і розвиток сучасних грошей.
10. Природа сучасних грошей.
11. Основні питання і періоди розвитку теорії грошей.

12. Погляди на джерело вартості грошей.
13. Теоретичні погляди на питання про фактори, які визначають цінність грошей.
14. Еволюція поглядів на роль грошей в економіці.
15. Дискусія між представниками кейнсіанства та монетаризму про доцільність здійснення грошово-кредитної політики.
16. Теорія раціональних сподівань про доцільність здійснення грошово-кредитної політики.
17. Поняття і сутність вартості грошей.
18. Вартість грошей і час. Методика розрахунків вартості грошей у часі.
19. Вартість грошей у часі з урахуванням фактора ризику.
20. Вартість грошей у часі з урахуванням фактора інфляції.
21. Відмінність між паперовими та кредитними грошима.
22. Поняття попиту на гроші. Модель грошового обігу К. Маркса.
23. Схожість і відмінність між моделями попиту на гроші І. Фішера та кембриджської школи.
24. Внесок Д. Кейнса у теорію попиту на гроші.
25. Економічний зміст моделі Боумоля — Тобіна щодо попиту на гроші.
26. Економічний зміст моделі Міллера — Орра щодо попиту на гроші.
27. Внесок М. Фрідмена в розробку монетарної теорії щодо попиту на гроші. Відмінність його поглядів від поглядів кейнсіанців.
28. Поняття емісії грошей і погляди на її характер.
29. Сутність і дія банківського мультиплікатора.
30. Модель пропозиції грошей.
31. Характеристика інструментів державного регулювання пропозиції грошей.
32. Поняття рівноваги на грошовому ринку. Монетаристська модель рівноваги.
33. Кейнсіанські моделі рівноваги на грошовому ринку.
34. Грошовий оборот і його структура.
35. Грошова система та її елементи.
36. Типи грошових систем.
37. Грошові реформи: цілі та види.
38. Поняття і складові системи безготівкових розрахунків.
39. Порядок відкриття рахунків банку в банках.
40. Мета і зміст державного регулювання готівкового обороту.
41. Види норм обороту готівки і касова робота на підприємствах.
42. Робота банків з готівкою.
43. Характеристика форм безготівкових розрахунків (крім векселів та акредитивів).
44. Вексель у господарському обороті.
45. Економічна сутність і функції кредиту.

46. Форми і види кредиту.
47. Природа позичкового відсотка.
48. Роль кредиту в економіці. Межі кредиту.
49. Поняття, суб'єкти і функції фінансового ринку.
50. Поняття ринку цінних паперів. Характеристика інструментів ринку цінних паперів.
51. Поняття і склад кредитної системи.
52. Сутність і функції банківської системи.
53. Центральний банк, його функції та інструмент впливу на грошовий оборот.
54. Комерційні банки, їх види та функції.
55. Види та інструменти фінансових ринків.
56. Основні положення сучасного монетаризму.
57. Основні положення кейнсіанства.
58. Внесок Д. Кейнса в розвиток теорії грошей.
59. Швидкість обороту грошей: розрахунок і погляди на характер.
60. Мета та інструменти грошово-кредитної політики.
61. Характеристика чекової та акредитивної форми безготівкових розрахунків.
62. Механізм дії грошово-кредитної політики за кейнсіанством та монетаризмом.
63. Перевідний вексель і операції з ними.
64. Сутність грошей. Гроші як капітал.
65. Критика монетаристами поглядів кейнсіанців щодо здійснення грошово-кредитної політики.
66. Гроші як міра вартості. Розвиток форми власності. Погляди маржиналістів.
67. Сутність та види інфляції. Фактори, які на неї впливають.
68. Вибір банку для обслуговування.
69. Кредитні послуги банків.
70. Розрахунково-касове обслуговування і операції банків з векселями.
71. Характеристика депозитних, консультаційних, депозитарних та трестових послуг банків.
72. Поняття валюти і валютної системи.
73. Валютний курс і валютний ринок.
74. Розвиток міжнародних та європейських валютних систем колективної валюти.
75. Валютне регулювання в Україні.
76. Причини інфляції і показники її вимірювання.
77. Зміст натуралістичної теорії кредиту.
78. Зміст капіталотворчої теорії кредиту.
79. Функції і види банківського кредиту.
80. Механізм банківського кредитування.

81. Принципи банківського кредитування і форми забезпечення кредитів.
82. Поняття і види спеціалізованих кредитно-фінансових інститутів (установ).
83. Методи регулювання інфляції.
84. Поняття і структура платіжного балансу.
85. Методи регулювання платіжного балансу.
86. Гроші як міра вартості. Умови виконання грошами цієї функції.
87. Функція грошей як засобу обороту. Фактори, що впливають на швидкість обороту грошей.
88. Гроші як засіб нагромадження. Формування заощаджень населення і їх використання.
89. Конвертованість як умова виконання національною валютою функції світових грошей. Колективні валюти.
90. Становлення грошової системи України.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Закон України “Про банки та банківську діяльність”*: Затв. Постановою ВРУ від 20.03.91 № 872-12 // ВВР України. — 1991. — № 25. — С. 281.
2. *Закон України “Про державне регулювання ринку цінних паперів”*: Затв. Постановою ВРУ від 30.10.96 № 475/96-ВР // ВВР України. — 1996. — № 51. — С. 292.
3. *Закон України “Про Національний банк України”*: Затв. Постановою ВРУ від 20.05.99 № 679-14 // ВВР України. — 1999. — № 29. — С. 238.
4. *Закон України “Про цінні папери та фондову біржу”*: Затв. Постановою ВРУ від 18.06.91 № 1202/12 // ВВР України. — 1991. — № 38. — С. 508.
5. *Про безготівкові розрахунки в господарському обороті України*: Інструкція № 7, затв. постановою Правління НБУ від 02.08.96 № 204 // Дод. до “Вісн. НБУ”. — 1996. — № 6. — С. 29.
6. *Про кредитування*: Положення НБУ, затв. постановою Правління НБУ від 28.09.95 № 246 // Дод. до “Вісн. НБУ”. — 1995. — С. 23.
7. *Про порядок регулювання та аналіз діяльності комерційних банків*: Інструкція НБУ, затв. постановою Правління НБУ від 14.04.98 № 141, зі змін. від 18.05.99 № 238.
8. *Про порядок створення та реєстрації комерційних банків*: Положення НБУ, затв. постановою Правління НБУ від 27.03.96 № 77 // Дод. до “Вісн. НБУ”. — 1996. — № 5. — С. 3.

9. *Про систему валютного регулювання і валютного контролю: Декрет КМУ зі змін. та доп. від 14.07.99 № 932-XIV // Голос України. — 1999. — 11 серп.*
10. *Абрамова М. А., Александрова Л. С. Финансы, денежное обращение и кредит. — М., 1996. — 243 с.*
11. *Алексеев М. Ю. Рынок ценных бумаг. — М.: Финансы и статистика, 1992. — 352 с.*
12. *Антонов Н., Пессель М. Денежное обращение, кредит и банки. — М.: Финстатинформ, 1995. — 270 с.*
13. *Ачкасов А. И. Международные валютно-кредитные отношения: два пути развития. — М.: Финансы и статистика, 1998. — 176 с.*
14. *Банківська енциклопедія / За ред. А. Мороза. — К.: Ельтон, 1993. — 328 с.*
15. *Банки и банковские операции / Под ред. Е. Жукова. — М.: Банки и биржи, 1997. — 471 с.*
16. *Банковская энциклопедия / Под ред. С. Лукаш. — Днепропетровск: Баланс-аудит, 1994. — 249 с.*
17. *Банковское дело / Под ред. О. Лаврушина. — М.: Страх. тов. РоСТО, 1992. — 428 с.*
18. *Банковское дело: Учебник / Под ред. С. Колесникова. — М.: Финансы и статистика, 1995. — 480 с.*
19. *Бровкова Е., Продиус И. Финансово-кредитная система государства. — К.: Сирин, 1997. — 224 с.*
20. *Валютне регулювання в Україні: Довід. / Упор. С. Колтун, Т. Панінська. — К.: ЦСТ “Компас”, 1996. — 200 с.*
21. *Вступ до банківської справи: Навч. посіб. / Відп. ред. М. Савлук. — К.: Лібра, 1998. — 344 с.*
22. *Гальчинський А. Сучасна валютна система. — К.: Вища шк., 1993. — 189 с.*
23. *Гальчинський А. Теорія грошей: Навч. посіб. — К.: Основи, 1996. — 413 с.*
24. *Голуб А., Семенюк А., Смовженко Т. Гроші. Кредит. Банки. — Львів: Центр Європи, 1997. — 206 с.*
25. *Гриценко О. Гроші та грошово-кредитна політика: Навч. посіб. — К.: Основи, 1996. — 180 с.*
26. *Гроші та кредит: Підруч. / За ред. Б. Івасова. — К., 1999. — 402 с.*
27. *Гроші та кредит / За ред. М. Савлука. — К.: Либідь, 1992. — 114 с.*
28. *Деньги / Сост. А. Чухно. — К.: Украина, 1997. — 509 с.*
29. *Демківський А. Сучасний вексельний обіг. — К., 1996. — 138 с.*
30. *Деньги, кредит, банки: Учебник / Под ред. Кравцовой. — М., 1994. — 411 с.*
31. *Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика / Э. Дж. Долан и др. / Пер. с англ. В. Лукашевича и др. — СПб., 1994. — 496 с.*

32. Жуков А. Услуги коммерческих банков: зарубежный опыт и практика. — М.: АО “Консалтбанк”, 1995. — 69 с.
33. Калина А., Коцеев А. Работа современного коммерческого банка: Учеб.-метод. пособие. — К.: МАУП, 1997. — 224 с.
34. Красавина Л. Международные валютно-кредитные и финансовые отношения: Учебник. — М.: Финансы и статистика, 1994. — 592 с.
35. Круглов В. Основы международных валютно-кредитных и финансовых отношений: Учебник для вузов. — М.: ИНФРА-М, 1998. — 432 с.
36. Лагутін В. Гроші та грошовий обіг. — К.: Т-во “Знання”, 1998. — 168 с.
37. Лысенко Ю., Ляшко В. Вексель в хозяйственном обороте. — К.: Агенция “Пресс-центр”, 1994. — 156 с.
38. Лисенков Ю., Фетюхина Ю. Ринок цінних паперів: основні поняття і терміни. — К., 1996. — 168 с.
39. Луців Б. Лізинг і факторинг як альтернативне джерело кредитування та інструмент збуту: Навч. посіб. — К.: ІСДО, 1993. — 72 с.
40. Львов Ю. Банки и финансовый рынок. — СПб.: Культинформпресс, 1995. — 528 с.
41. Ляшенко В. Фондовые индексы и рейтинги. — Донецк: Сталкер, 1998. — 320 с.
42. Макконнелл К., Брю С. Экономикс. Принципы, проблемы и политика. — М.: Республика, 1992. — 400 с.
43. Маркова О., Сахарова Л., Сидоров В. Коммерческие банки и их операции. — М.: Банки и биржи, 1995. — 287 с.
44. Мендрул О., Шевчук І. Ринок цінних паперів: Навч. посіб. — К.: Вид-во КНЕУ, 1998. — 152 с.
45. Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини. — К.: Либідь, 1992. — 145 с.
46. Мишкін Ф. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків. — К.: Основи, 1998. — 963 с.
47. Національний банк та грошово-кредитна політика / За ред. Ю. Мороза, М. Пуховкіної. — К., 1999.
48. Общая теория денег и кредита: Учебник / Под ред. Е. Жукова. — М., 1995. — 473 с.

49. Основы банковского дела / Под ред. А. Мороза. — К.: Либра, 1994. — 330 с.
50. Поляков, Московкина А. Основы денежного обращения: Учеб. пособие. — М.: ИНФРА-М, 1995. — 351 с.
51. Пятенко С. Кредитно-денежная политика в США. — М., 1993. — 220 с.

52. *Сакс Д., Ларрен Ф.* Макроэкономика: глобальный подход. — М.: Дело, 1996. — 847 с.
53. *Финансы.* Денежное обращение. Кредит: Учебник для вузов / Под ред. Дробозиной. — М.: ЮНИТИ, 1997. — 386 с.
54. *Філіпенко А.* Міжнародні валютно-фінансові відносини. — К.: Либідь, 1997. — 246 с.
55. *Фондовый рынок:* Терминологический словарь-справочник / Под ред. Ю. Лисенкова. — К.: Диалог-пресс, 1997. — 266 с.
56. *Гетьман В.* Банківська система України: діяльність і проблеми // Банківська справа. — 1995. — № 1.
57. *Гесць В.* Питання теорії і практики макроекономічної стабілізації в аспекті переходу від економічної кризи до зростання // Вісн. НБУ. — 1997. — № 9.
58. *Мусієнко Т.* Проблеми міжнародних розрахунків країн СНД та перспективи їх розв'язання // Банківська справа. — 1995. — № 1.
59. *Никитин С.* Теории инфляции и их эволюция // Деньги и кредит. — 1995. — № 1.
60. *Савлук М.* Грошово-кредитна політика як фактор економічної стабілізації в Україні // Вісн. НБУ. — 1997. — № 4.
61. *Савлук М., Сугоняко О.* Чи вистачає грошей в економіці України? // Вісн. НБУ. — 1997. — № 8.
62. *Симановский А.* О направлениях и инструментах денежной политики // Деньги и кредит. — 1992. — № 6.
63. *Ющенко В.* Проблеми ремонетизації економіки України // Вісн. НБУ. — 1997. — № 6.
64. *Ющенко В.* Монетарна політика України: результати і перспективи // Вісн. НБУ. — 1996. — № 4.
65. *Ющенко В., Лисицький В.* Курсоутворення в Україні та уроки інших країн із перехідною економікою // Вісн. НБУ. — 1997. — № 7.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни	
“Гроші та кредит”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни	
“Гроші та кредит”	4
Вказівки до виконання контрольної роботи	8
Теми рефератів	9
Розрахункові задачі	10
Питання для самоконтролю	13
Список рекомендованої літератури	16

Відповідальний за випуск
Редактор
Комп’ютерна верстка

Н. В. Медведєва
Л. М. Гримаська
Т. Г. Замура

МАУП

Зам. № ВКЦ-913

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП